

bristet, og atter brugt den. Det forekommer mig at være en uforvarselig Maade at gaa frem paa overfor Arbejderne. Der kunde sikkert ogsaa være Grund til at paase, at der i den Kontrakt, som Selskabet afslutter med sine Arbejdere, sikres disse ordentlige Boligforhold omkring i Fangstfartøjerne, i alt Fald burde Boligforholdene være i Overensstemmelse med, hvad der er fastsat i Søloven. Endvidere synes jeg, der kunde være Grund til at faa rettet enkelte Bestemmelser, som ere meget haarde overfor Arbejderne.

Jeg skal nævne et Par Bestemmelser, hentede fra den Kontrakt, som er gældende mellem Selskabet og dets Arbejdere. Det hedder i § 10: „Bøder, der paalægges Interessentskabet for et Forhold, der skyldes Mandskabets Forsømmelighed, skulle in solidum udredes af Mandskabet paa den Baad, hvor Forseelsen er sket“. Men der er ingen Bestemmelse om, hvem der skal afgøre, hvis Skylden er, om det er Arbejderne, eller det kan være andre Forhold, som ere Skyld i, at der bliver paalagt Interessentskabet en Bøde. Endvidere findes der en saadan Bestemmelse som denne, at den Betaling, Arbejderne skulle have, er fra 15. September til 1. November 3 Kr. pr. 100 Stykker, og fra 1. November til Sæsonens Slutning 3 Kr. 50 Øre pr. 100 Stykker optagne Østers. Men heraf skal indestaa $\frac{1}{5}$ til Fiskeriets Slutning til Sikkerhed for rigtig Opfyldelse af denne Kontrakt. Det er ogsaa en for Arbejderne meget uheldig Bestemmelse, at de skulle lade $\frac{1}{5}$ af deres Løn indestaa. Ogsaa kunne, hedder det i § 14, Overtrædelser af de Fiskerne ifølge foranstaaende Kontrakt paa hvilende Forpligtelser medføre Ret for Interessentskabet til øjeblikkelig at afskedige dem, hvorhos den tilbageholdte Femtedel af deres Tilgodehavende tilfalder Interessentskabet. Jeg synes, det er meget haarde og ubillige Bestemmelser, der findes i denne Kontrakt, og da Staten i Grunden er den egentlige Arbejdsgiver her, vil jeg tillade mig at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa disse Forhold og henstille til ham at drage Omsorg for om muligt at faa dem rettede, naar Staten afslutter en ny Kontrakt, eller der affoldes ny Auktion over Retten til at fiske paa Statens Fiskegrunde i Limfjorden.

Jeg skal derefter omtale Statens Forhold overfor de 14 Domænekirker, som henhøre under Landbrugsministeriet. Det er et sørgeligt Regnskab. Vi have fra Socialdemokratiets Side i Aar forlangt en Redegørelse for, hvorledes Statens Forhold

som Kirkeejer i det hele er, og vi have under Finanslovens anden Behandling omtalt en Række Kirker. I Dag komme vi til de 14 saakaldte Domænekirker, og det viser sig, at disse have i de sidste 5 Aar haft en Udgift paa 81,000 Kr., men kun en Indtægt paa 35,500 Kr. Som det vil ses, bliver der et meget stort Underskud, nemlig 45,500 Kr. Det er, synes jeg, et meget sørgeligt Resultat, Staten har faaet ud af sin Stilling som Kirkeejer. Jeg synes derfor, der kunde være Grund til at tage det Spørgsmaal op til Overvejelse, om man ikke kunde afhænde disse Kirker saaledes, at Menighederne blev Ejere af dem, eller, hvis Menighederne hverken vilde eje eller have disse Kirker, saa at Staten vedblivende skal beholde dem, om det da ikke var muligt noget at indskrænke disse meget store Udgifter. Udgifterne til Hovedstandsættelser og andre Reparationer ere sikkert betydelig større her end for private Kirkeejere. Jeg synes, der kunde være Grund til, at Staten holdt noget igen, saa at der dog kunde blive noget bedre Balance paa Regnskabet, end der har været i de sidste 5 Aar.

Der er ligeledes fra Socialdemokratiets Side forlangt Oplysning om den Kommission, der er nedsat angaaende Arvefæsteafgiften til Staten. Det var en Kommission, der blev nedsat for 2—3 Aar siden. Det grunder sig paa et Spørgsmaal, rejst af det ærede Medlem fra Rønne (Blem), vedrørende Arvefæsteforholdene paa Bornholm. Disse Arvefæsteforhold have vi ofte beskæftiget os med her paa Rigsdagen, men det har dog ikke i en hel Menneskealder kunnet lykkes at faa Klarhed over dette Spørgsmaal, skønt det forekommer mig, at disse Arvefæsteforhold ere af den Beskaffenhed, at der kunde være al Grund til, at Staten ydede Lempelser overfor Arvefæstehusmændene paa Bornholm. Det lykkedes nu ikke at faa gennemført et Lovforslag, men der blev nedsat en Kommission. Vi have saa fra vor Side ønsket at faa Rede paa, hvor vidt denne Kommission var kommen i sit Arbejde. Den oplyser os nu om, at den allerede har samlet et Materiale, der fylder halvtredie Hundrede trykte Kvartsider, men at man ikke er færdig endnu, idet man gaar historisk frem helt tilbage til Fortiden for at undersøge disse Afgifters historiske Oprindelse, og førend til Efteraaret 1909 kan der ikke ventes noget Resultat.

Det kan godt være, at den Opgave, der er givet denne Kommission, i og for